

נורי אלג'ראח נורי الجراح

שני שירים בפתחה של שנת 2024

את שני השירים שלפניכם כתב המשורר נורי אלג'ראח (שמדור זה הוקדש לשירתו בגיליון 422 מדצמבר 2022-ינואר 2023) בפתחה של שנת 2024, על רקע אירועי הדמים שמוסיפים להשתולל במדינות האזור, ממשיכים מסורת מצערת וארוכת-שנים של מלחמות עקובות מדם בכל רחבי המזרח התיכון, של הרג, כיבוש, גירוש אוכלוסיות ופגיעה במורשת התרבותית הייחודית של האזור. ספר ראשון של אלג'ראח בשפה העברית, אין מלחמה בטרויה, יראה אור בשבועות הקרובים בהוצאת קשב לשירה.

הטיפוס למקדש אפרודיטה באשקלון

איך אגיע לאשקלון? איך אצעד מדמשק העולה בלהבות פרי להגיע, להנות ממגע גלימתך ולשוב עם משאלה?
החילים מלאו את השוחות בשבויים
ושכירי החרב שהובאו מפל קצוות ארץ הניפו על חדי ומחיהם את התינוק והספר.

הקוצים כבשו את הדרכים
והשמש חמקה וירדה מטה, לפלח גבו של בורח.

איך אטפס אליך? איך אגיע לאויר הפסגות שבו מתנשא ביתך, כשהשמים הם כוכב נופל המתרסק לרסיסים
וכדורי האש טורפים את השדה, את האכר ואת רגבי המחרשה?
אין ילד, אין אשה, אין גבר, אין זקן, אף לא נער צעיר וקל-צעדים
שישדרו כאן.

ואיך אוכל להגיע אל האדמה הנושאת את כסאך? איך אוכל לדרך על המפתן שעליו הקימו הבנאים את ביתך,
כוננו קשת על מזבחתך
ולהבת האש המנחה על הגבעות.

איך אוכל, אם לעשב ולפרח, לצבי ולצפור המסחררת?
איך אוכל לדרך על אדמה שהזמנים הרעידו והרעידות הרימו והציבו על הסלעים
עד שהיתה לאדמת-עצים במשכי הזמן ואור-עשבים באכיב?
איך אוכל להגיע לשרוול גלימתך
באשקלון

כשמגבעה הזאת אני רואה את צריחי דמשק,
אם לישן המקיץ, להלך הצמא המטפס לגבהים על ענפי האהבה?

נערים מדורה-אירופוס נמלטים מגיס סאסאני בצידון

מהו הקול שצעלה והזכיר לי את הדרך שעשיתי לג'ביל¹ ואת חזרתי ממנה קצוץ-מחלפות?

לא היתה מצודה, לא היה נמל; רק דיגים מטפסים על רשתות
בחול הבוער
וסירות שמתאידות לאטן בשמש.

צעדנו על צללי דמותנו, שלשלאות על ידינו
וחצינו את הים, שגעש ולגלג עלינו.

היינו נערים ששבו בסירה, כשירדנו וראינו את האדמה רועדת
ואת סוסי הסאסאנים² בוטשים את הארץ.
סבנו אחור ולא ראינו את הים ובן רגע היינו, אנחנו והים, כבולים בשלשלאות.

ועתה, מראש סלע בחוצות בירות, אני רואה את פדורי האש היוקדים
צונחים מהשמים
ואת החצים המתקבצים על לבו של לוחם.

הסאסאנים, בחזותם החזרת ובחברותיהם הספוגות בדמם של צעירי דורה-אירופוס,³ דמשק וצידון,
עזבו את הנמל שומם ואת אסמי התבואה ריקים.

ובין מחשבי הכניסה המתנודדת ובטלת הפרדות באור השמש,
האסירים המחזקים מאחורי חומות המקדש חורקים בשניהם ומניחים להן לנשר.
השתיקה מטילה קביות מתכת והשמש טורפת את צואר הסוס.

לא היתה לסאסאנים שפה שבה יכלו לדבר עם הים וגם לא עם השמים.

ובמשבי הפיח על החלונות והדלתות שעלו בלהבות
ראינו אותיות יוניות שחקקו סורים באזמליהם, מתפוררות על הסלעים
כשהדממה משוטטת בין גורלות ודמיונות.
לא היתה לסאסאנים שפה שבה נוכל לקרא את מחשבותיהם.

היינו נתונים לחסדי הקרב.

30 בדצמבר 2023

1. ג'בייל הוא שמה הערבי של העיר גבל (ובשמה היווני ביבלוס), עיר נמל כנענית-פיניקית חשובה לחוף הים התיכון, בצפון לבנון של ימינו.
2. האימפריה הסאסאנית, שהתקיימה בין המאה השלישית למאה השביעית לספירה, היתה האימפריה הפרסית האחרונה שהתקיימה לפני כיבושי האסלאם ודתה הרשמית היתה הדת הזורואסטרית. בכיבושיה, הגיעה האימפריה הסאסאנית עד ללב אזורי השליטה הביזנטיים בקרבת חופי מזרח הים התיכון.
3. דורה-אירופוס היתה עיר הלנית/רומית מוקפת חומה שנבנתה על גדות הפרת במזרח סוריה של ימינו, בקרבת הגבול בין סוריה לעיראק.